

ÇOK TARAFLI YATIRIM ANLAŞMALARARI VE TÜRKİYE

Bu sayımızda Sivas Eczacı Odası Başkanı Ecz. Mehmet Erol Mahmutoğlu'nun bir yazısını sunuyoruz.

İkinci Dünya Savaşı sonrası iki süper güç tarafından Kırım'ın Yalta kentinde kurulmuş olan soğuk savaş düzeni, bu kez Akdeniz'in küçük bir adası olan Malta'da sona erdiriliyor. Soğuk savaşın sona ermesiyle beraber "Yeni Dünya Düzeni" sesleri yükselmeye başlıyor ve böyle bir süreç sonucunda Sovyetler Birliği, dağılıp gidiyordu.

Karşının ayak bağı olmasından kurtulan kapitalist sistem, İkinci Dünya savaşı sonrası yarattığı uluslar arası kuruluşların, (İMF, Dünya Bankası gibi...), artık bu günün küreselleşme amaçlarını karşılamadığını görmüş olacak ki, yeni arayışlara girdi.

İşte, OECD ülkelerinin dayatacak olduğu "Çok Taraflı Yatırım Anlaşması" bu anlayışın sonucu olarak oluşturuldu.

Çok Taraflı Yatırım Anlaşma'sını inceleme olanağı bulan arkadaşların dikkatlerinden kaçmaması gereken nokta şurası:

Yetki, yürütme ve yargının temsil edildiği, Anayasa Mahkemesi, Danıştay gibi yüksek yargı kurumlarının işlevleri, Çok taraflı yatırım anlaşmasıyla birlikte son bulmaktadır.

Peki, anlaşmazlıklar nasıl çözümlenecek, mahkemeler olmayacak mı? tabii olacak. Türk ulusal mahkemelerinin yerini "Uluslararası Tahkim Kurulu" olacaktır.

Ulusal egemenlik mi? ruhuna Fatiha...

Bir çok arkadaşım şunu diyebilir. Böyle bir anlaşmayı hiç bir ülke yöneticisi, hiç bir hükümet imzalamaz.

Keşke.. Doğrusu bu.

Ancak, gözlemlerim hiçte öyle demiyor.

T.E.B tarafından gönderilen, Sayın Prof. Dr. Türkel Minibaş'ın kaleme aldığı açıklamalarda; "Çok Taraflı Yatırım Anlaşması'nın yapılmasına, OECD ülkelerince 1995 mayıs'ında karar verilmiş olduğunu öğreniyoruz. Aynı yılın Eylül'ünde anlaşma metnini oluşturacak çalışmalara başlanmasına rağmen, üye ülkelerin kamuoyu, bundan 7-8 ay öncesine kadar, böyle bir çalışmadan pek haberdar değilmiş. Türkiye'de ise, çalışmalar parlamenterlerden bile gizli tutulmuş."

Bu ne demek oluyor, böyle bir anlaşmanın varlığı Türk halkından, resmen gizlenmiştir. Bu ilk olmuyor ki, Gümrük Birliği Anlaşması da büyük bir başarıymış gibi, medyanın da pompalamasıyla kamuoyuna açıklanırken, anlaşmanın içeriği, imza aşamasına ginceye kadar yine Türk Halkından gizlenmişti.

Değerli arkadaşlarım, Türkiye açısından Gümrük Birliği Anlaşması'nın ne anlama geldiğini ortaya koyarsak, sanıyorum çok taraflı Yatırım Anlaşması'nın da ne anlama gelecek olduğunu anlamış olacağız.

Avrupa'daki tüm ülkeler Avrupa Birliği'ne önce üye olmuşlar, sonra da

Gümrük Birliği'ni gerçekleştirmişlerdir. Tam üye olduktan sonra, çok büyük miktarda maddi yardımlardan yararlanmışlardır. Halbuki Türkiye Avrupa Birliği'ne girmeden, Gümrük Birliği'ne giren tek ülkedir. Dolayısıyla tam üyeliğin sağladığı hiç bir yarardan faydalanamamıştır.

Bu anlaşmanın, kamuoyundan gizlenen can alıcı noktası ise; Avrupa Birliği'nin alacağı kararlara Türkiye uyacaktır. Ancak, Avrupa Birliği'ne tam üye olmadığı, karar mekanizmaları içinde yer almadığı için de, bu kararların alınmasında en ufak katkısı olmayacaktır.

Bunun anlamı: Egemenlik hakkımızı Avrupa Birliği'ne, devretmek demektir. Bir örnek vermek gerekirse, Avrupa Birliği, Kuzey Kıbrıs Türk Cumhuriyeti'ne ambargo kararı alsa, Türkiye'de, buna uymak zorundadır. Türkiye, Gümrük Birliği sistemi uygulamasında, Avrupa Birliği ile anlaşmazlığa düştüğü zaman, hakem müessesesi, Avrupa Birliği'nin Yüksek Adalet Divanıdır. Divanın vereceği kararlar kesindir ve Türkiye uygulamakla yükümlüdür.

Çünkü; divanda tam üyeler bulunmakta, Türkiye bulunmamaktadır. Kısa-ça ihtilafli konularda Avrupa Birliği hem hakim hemde taraf durumundadır. Bu somut gerçek, hem siyasi hemde hukuki bakımdan Türkiye'yi vesayet altına sokan bir durum yaratmaktadır.

Kıscası, hangi akla hizmet ise, hiç bir kurulunda temsil edilmediğimiz bir birliğin kararlarına uyacağımızı kabul etmiş, altına da imza atmışız.

Değerli arkadaşlar, Avrupa Birliği'ne girmenin şartlarını öğrendikten sonra, ister istemez şunu düşündüm. Türkiye'nin hiç bir siyaset adamı, birliğe katılmak için, en küçük bir girişimde bulunmasa, zamanın başbakanı ve onun yardımcısı, Batı'nın sokaklarına düşme-

seydi; kesinlikle bu kez, Batı'nın siyaset adamları Türkiye'nin sokaklarını aşındırır ve Türkiye olmaksızın Gümrük Birliğini yaşatmayız derlerdi.

O zamanda, Sayın Ölçen'nin "Türkiye Sorunları" kitap dizisinde söylediği gibi. "Onurlu siyaset ve devlet adamlarından oluşan kadrolara sahip bulunsaydık, kapımıza gelen Batı'ya şunları söyleyebilirdik: Türkiye'yi Avrupa Birliği'ne kabul etmiyorsunuz. Ama, Yunanistan'ı kabul ettiniz. Hakkımızda alınacak kararlarda, o ülkeye söz ve oy hakkı tanıdınız. Gümrük Birliği'nin uygulamaya koyacağı koşullara uymak yükümlüğünü, tek yanlı olarak Türkiye'nin sırtına yüklüyor, ama o kararlar hakkında düşüncelerini ileri sürmesine olanak tanımıyorsunuz. Avrupa konseyinin alacağı kararları uygulamaya koyacak olan, Birlik komisyonu, Türkiye'de her hangi bir şirketin hesaplarını incelemek ve rekabet koşullarına uygun olmayan bir durumu saptadığı zaman, o şirkete para cezası uygulamak ya da tümünden kapatmak yetkisini kullanırken, komisyona o yetkiyi veren konsey de ve Avrupa Parlamentosun'da, Türkiye'ye hiç bir söz ve oy hakkı tanımamayı, Birliğin demokratikleşme süreciyle bağdaştırabiliyor musunuz?

Birliğin, çifte standart uygulaması bir yana, Türkiye'yi birliğinizin kapısı dışında görmenizin gerisindeki amacınız nedir? Yeşermekte olan sanayimizi çökertmek mi? ileri teknoloji ürünlerine en uygun pazar olarak Türkiye'yi seçerek, işsizler yığının artmasına neden olmak mı niyetiniz?

Ulusal onurumuzu ve gelişmekte olan sanayimizi korumayı amaçlayan siyaset ve devlet adamlarına sahip olsaydık; yerimizde oturur ve kapımızı çalan Batı'ya bunları söyledik. Bunları söylemekle de kalmazdık. Bu önemli konuda, hükümet olarak ulusal iradenin yerine

kendi kararlarımızı yerleştiremeyiz.

Bu konuyu, parlamentoya sunarak parlamentonun onayını aldıktan sonra, ancak sizinle masaya oturacağız derdik. Buna karşı mı çıkıyorlar “Ama Ortak Pazar katma protokolünü parlamentonuz 1970’te onayladı mı diyorlar. Onurlu siyaset adamımız olsaydı, hemen şu yanıtı verirdi: Maastricht (mestriş) sözleşmesi ile, AET katma protokolünü baştan aşağı değiştirerek, yeni hükümler getirip, Avrupa Topluluğunun siyasal, yönetsel ve hukuksal yapısını tümüyle farklı biçime soktunuz. Şimdi, bu yeni koşullar hakkında halkımıza bilgi vermek ve onayını almak zorundayız derdi.” Değerli arkadaşlarım, Sayın Ölçen; bu soruları sormakta haksız mı?

Bu hayati konuda, siyasal iktidarın bırakınız parlamentoya danışmasını, kendi parti gruplarının bile kararını almaya gerek görmemişlerdi. Ne CHP’de ne de DYP’de Gümrük Birliğine girip girmeme konusu görüşülmüş değil, hatta gündeme bile alınmamıştı.

Kamuoyu, gerçeklerin ne olduğunu, Birliğe girmenin yarar ve zararının, hangi boyutlara ulaşacağını bilmeliydi. MEDYA ile birlikte öylesine beyin yıkama yöntemleri uygulandı ki, Gümrük Birliğine karşı çıkmak yadırganır oldu. Bu durum bana, Lozan’da İngiliz delegesi Lord Kürzon ile İsmet Paşa arasındaki konuşmayı anımsattı:

Lord Kürzon, İsmet Paşa’ya şöyle der: “Müzakere ediyoruz aylardan beri arzu ettiklerimizden hiç birini alamıyoruz. Vermiyorsunuz, anlayış göstermiyorsunuz. Memnun değiliz sizden ama ne reddederseniz cebimize atıyoruz. Cebimizde saklıyoruz. Memleketiniz haraptır. Yarın geleceksiniz, bunları tamir etmek için, kalkınmak için yardım isteyeceksiniz. O zaman, bu cebime koyduklarından her birini, birer birer çıkarıp size vereceğim”...

İsmet Paşa karşılıklı olarak, “çok emekle bu neticeye varmışızdır. Şartlarımız milletimize göre haklıdır. Bunları behemehal alacağız. Biz bunları alalım, siz şimdi verin, sonra gelirsek istediğinizi yapın...” demişti.

Değerli arkadaşlarım, sanıyorum şimdi o süreç yaşanıyor ülkeyi kurtaranlar, o zor şartlar da dahi, yardım için batılıların yanına gitmediler.

Ancak, onlardan sonra gelen yöneticiler sayesinde, Lozan’da ki tüm kazanımlarımız, bir bir geri veriliyor. Bugün, Gümrük Birliği ile gelinen nokta tam bir geriye dönüştür.

1838 yılında ki, İngiliz/Osmanlı ticaret anlaşması ile çok büyük bir benzerlik göstermektedir. Meraklısı, bu anlaşmaları karşılaştırabilir.

Batı, 1838 ticaret anlaşması ile nasıl ki Osmanlı’nın gümrüklerini sıfırlayıp, açık pazar haline getirerek sömürgeleştirdi ise, şimdiki Gümrük Birliği anlaşmasının da, 1938 ticaret anlaşmasından hiç bir farkı yoktur. İşin acı tarafı, Gümrük Birliği anlaşmasından sonra, çok taraflı yatırım anlaşması’da kabul edilirse; T.B.M.M. Genel Kurul salonunda ki “Egemenlik Kayıtsız Şartsız Ulusundur.” tümcesini kaldırıp onun yerine, Avrupa Birliğine ve OECD ülkelerine egemenliği devreden bir başka sloganı yerleştirmek gerekecek. Çünkü: Bu kuruluşlar, sadece siyasal ve yönetsel olarak üye devletlerin iç işlerine karışıp, onu tersine çeviren kararlar almakla kalmıyor, yargı kararlarını bile geçersiz kılacak ve onun yerine geçen hükümler de koyabileceklerdir.

Değerli arkadaşlarım, Adalet Divanı, Birliğin içine giren ülkelerin razı olmakla yükümlü olduğu, en yüksek yargı merciidir. Türkiye Cumhuriyeti’nin Anayasa Mahkemesi’nin üstünde yer

alan bir yargı merciidir. Belli ki, Birliğin temel amacı, ulusal çıkarların üstüne, Avrupa Birliği'nin çıkarlarını yerleştirmektedir.

Şunu artık bilelim, Gelişmiş ülkeler aralarında örgütleniyor ve çeşitli uluslar arası kuruluşları, amaçları doğrultusunda kullanıyorlar.

Birleşmiş Milletler'in, Nato'nun, Avrupa Birliği'nin, OECD'nin, ne işe yaradıkları, gün geçtikçe daha açık seçik anlaşılıyor. Belli ki, yardım, kalkınma projeleri gibi yöntemlerle gelişmekte olan ülkelerin, önceden belirlenmiş bir gelişmişlik sınırını aşmaması istenmektedir.

Bu isteklerini, küreselleşmek dayatması ve özelleştirme yoluyla da geliştirmekte olan ülkelere dikte ettiriyorlar.

Kamu malları, önce çok fazla dikkat çekmemek için ekonomileri yetersiz ve yeteneksiz özel yerli sektöre, sonrada sınırlar açılarak yurda sokulan, sistemin çok uluslu şirketlerine devredilecektir. Böylece küreselleşeceğiz. Bu değişim, bağımsızlıktan sömürgeleşmeye doğru bir değişim. Zaten adına kibarca, karşılıklı bağımlılık demiyorlar mı? Bu nasıl karşılıklıysa onlar bağlıyor, bağlanan hep biz oluyoruz.

Değerli arkadaşlar, özelleştirme yanlılarına, Milli mücadelenin önemli komutlarından Ali Fuat Cebesoy'un bir anısını nakledeceğim: Çok düşündürmesi gereken bir belge, 1919 yılı Şubat ayında, kolordumuz Konya Ereğlisindedir. Ankara'ya nakli istenmektedir. Bu sırada Anadolu'daki demir yollarının sahibi olan İngiliz'ler, nakil için vagon başına 60 altın lira talep ediyorlar. Türk Orduları'nın o günlerdeki durumunda, bu parayı bulmak çok güçtü. Bunun üzerine Kolordu karargahı ve 24. Tümen'in yürüyerek Ankara'ya ulaşması sağlandı.

Kendi yurdumuzda demir yollarına sahip olmamanın sıkıntısını ve Milli

Mücadelede ki çektiklerimiz, özelleştirme yanlılarını önemle duyurulur...

Bütün bu gerçekleri görmezlikten gelip, hala dünya ya açılalım diyenlere bir kez daha anımsatmak da yarar var. Bu söylem, ulusal pazarını yabancıya açılması anlamına gelir. Yabancı kendi pazarını dünyaya açmaz, hele bize, hiç açmaz. Sonuçta A'dan Z'ye Batı'ya bağımlı olunur. Batı, hiç bir şekilde bize bağımlı olmaz.

Almanya'nın ya da ABD'nin Türkiye'ye gerçekten bağımlı olduğu bir alan gösterilebilirmi?

Değerli arkadaşlar, Gelişmiş ülkelelerin, birbirine bağımlılığının anlaşılır tarafı olabilir. Ancak, geliştirmekte olan bir ülkenin gelişmiş bir ülkeyle karşılıklı bağımlılığı olmaz. Olursa, birinin diğere sömürge olmasıyla sonuçlanır.

Örnek mi? yine 1838 Osmanlı-İngiliz ticaret anlaşmasıdır. Karşılıklılık esasına göre yapılan anlaşmada Osmanlı ticaret gemileri de Britanya adalarına, istedikleri zaman gideceklerdir. Anlaşmadan sonra, tek bir Osmanlı gemisi bile Britanya Adalarına gidemedi. İngiliz ticaret gemileri ise Osmanlı mülkünü istila ettiler.

Bu karşılıklı bağımlılığın, sömürgeleşmeye yol açtığını gördüğümüz anda ise, iş işten geçmiş olmakta, her tepki gösterdiğimizde ise başımıza büyük dertler açılmaktadır.

Son yıllarda Türkiye'nin bir çok sorunla uğraşıyor olmasını, tesadüf ya da şanssızlık olarak gören kimse var mı?

Çetelerin, kökten dincilerin, PKK'nın durup dururken mi? çıktığını sanıyorsunuz. Türkiye'nin gelişmesini önlemek için, Batı tarafından desteklendiklerini bilmeyecek kadar içimizde saf insan kaldı mı?

Bu durum bilindiği halde, oluşturdukları kuruluşlara, 2. sınıf bir ülke ola-

rak girmeye razı olduğumuz, bunun için de her türlü ödünü verdiğimiz, her türlü onursuzluğa katlandığımız, Batı bu...

Değerli arkadaşlarım, Batı'nın uygarlığını, gelişmişliğini hedef almak başka şey, onların emperyalist hedeflerine alet olup, uşak olmak ayrı bir şey.

Batı'nın uygarlaşmaya çalışan ülkelere karşı çıkmasının tarihten gelen önemli nedenleri var. Bu nedenlerin iyi bilinmesi gerekiyor.

Kendi uygarlıklarını sömürü, talan, kan ve barut üzerine kurmuş olmalarıdır. Bencillikleridir.

Ben iddia ediyorum ki, Dayanışmayla, emekle, eşitlik ve hakca bölüşüm üzerine uygarlıklarını inşa etmiş, gelişmişliklerini sağlamış olsalardı; gelişmeyi ve uygarlaşmayı tüm insanlık için de isterlerdi.

Türkiye, bunun ayırdına 1920'lerde varmış, Mustafa Kemal'in önderliğinde ulusal kurtuluş mücadelesini yürütürken; Batı'ya karşı verdiği savaşta Batı'nın uygarlığını benimsediği halde, emperyalist tavrına karşı mücadele etmiştir.

Değerli arkadaşlarım, o günden bu güne Batı'nın anlayışında ne değişmiştir ki, ülkeyi yönetenler, Mustafa Kemal'in yolundan ayrılmışlardır.

Türkiye'nin iç dinamiği, bulunduğu coğrafi konumu ve stratejik hesapları, kararsızlığa meydan vermeyecek şekilde gösteriyor ki, hem Mustafa Kemal hem de, Damat Ferit Paşa olmak mümkün değildir. Ya biri olacaksınız, ya da öbürü. Bizim tercihimiz belli. İlla ki Mustafa Kemal olunacaktır.

Tüm politikalarını, ABD'nin güdümünde düzenleyen ve kendini buna alıştırmış olan ülkemizin devlet adamlarına bu gerçeği bir kez daha anımsatmak is-

tedim.

Değerli arkadaşlarım, Türkiye ne Batılı ne de Doğuludur. Farklı bir ülkedir. Dünyada ilk bağımsızlık savaşını vermiş ve kazanmış tek ülkedir.

Tarihiyle, yüzlerce yılı kapsayan kültür mozaiğiyle, Batıdan da, Doğudan da çok farklı bir dünyadır.

Ancak, Türkiye'nin bir çıkması var. Türkiye'yi yönetenler ülkesini tanımıyor, Türkiye'nin gücünden bir haberler. Yönetenleri sayesinde, Türkiye gittikçe kendisine yabancılaşıyor ve gittikçe kendisinden uzaklaşıyor.

Asıl, kendi ulusal devletini çöküntüye uğratacak olan, bu sakıncalı gidiştir. Yoksa ne küreselleşmedir, ne de ABD'dir. Türkiye kendi kendisine hasım olmuştur. Devletiyle, parlamentosuyla ve bürokrasisiyle.

Türkiye üzerine oynanan oyunun farkına varmak için, çok akıllı ve bilgili olmaya bile gerek yok. Lise tarih kitaplarının doğru yazılması ve tarihe karşı sorumluluk bilincinin, dürüstlüğüne gelişmiş olması, oynanan oyunu bozmaya yetebilir. Ancak, bunun temel koşulları göz ardı edilmezse? Nedir bu temel koşullar: üretmeden daha fazla tüketmek ve üretimi, dış satıma yönelterek artırmak ve üretmek...

Yalnız ürün değil, dürüstlüğü üretmek, tarih bilincini ve sorumluluk duygusunu üretmek... Yurt sevgisini üretmek; bilimi üretmek ve de; ahlakı, sevgiyi, dostluğa, barışa dönüştürmek gerek...

Oysa bizler, bu üretmemiz gereken değer yargılarını ne yazık ki; uzun süreden beri sadece tüketiyoruz...

Teşekkür ederim...

37. Bölge Sivas Eczacı Odası

Başkanı

Ecz. Mehmet Erol MAHMUTOĞLU